

VIZIJA RAZVOJA ZAVODA ZA ŠKOLSTVO REPUBLIKE HRVATSKE*

ZLATKO MILIŠA
Filozofski fakultet u Zadru
Faculty of Philosophy in Zadar

UDK/JUDC: 37.014.55
Stručni članak
Professional paper

Primljeno
: 2001-07-10
Received

Zavod za školstvo RH mora sačuvati i razvijati svoju temeljnu funkciju savjetodavne službe za unapređivanje školstva. U suprotnom, Zavod bi preuzimao nadzorničke ili prosvjetno-inspekcijske polove; što je nedopustivo u procesu demokratizacije obrazovanja. Pretpostavka tomu je žurno kadrovsko osvježanje s provedbom politike decentralizacije područnih Odjela, koja se do danas neopravdano minimalizirala. Zavod ne smije biti (samo) transmisija obrazovne politike Ministarstva prosvjete i športa. U budućnosti on bi trebao biti potpuno samostalna institucija, pa već sada treba raditi kako bi samostalno donosila programske ciljeve rada i potpuno autonomno definirala projekte značajne za unapređivanje obrazovne politike društva.

---

* Ovaj tekst je skraćena verzija "Prijedloga razvoja Zavoda za unapređenje školstva Republike Hrvatske", što je nastao u suautorstvu prof. dr. Hrvoja Vrgoča i dr. Zlatka Miliše, a objavljen je u "Školskim novinama" br. 40. od 12. prosinca 2000. god. Iz tog razloga izostavljen je dio koji govori o povijesti Zavoda. Zavod je osnovan 1955, a 1990 imao je 358 djelatnika. Četiri godine poslije bio je ukinut da bi ponovno bio osnovan 1988. godine. Danas ima 74 uposlenika-savjetnika ili prosvjetnih nadzornika. Ispušteno je i poglavlje o pozitivno-komparabilnim iskustvima inozemstva, gdje ističemo mačehinski odnos Države prema toj instituciji u odnosu na primjere iz Nizozemske, Mađarske i Slovenije. Očekujući da se u ovoj, 2002. godini, konačno donesu na Vladi i Saboru RH toliko željene promjene u reformi školstva, vjerujemo da će ovaj tekst biti dobar poticaj (kasnijem) redefiniranju uloge razvojno-pedagoške službe u školama u svjetlu opće opredijeljenosti za decentralizaciju upravljanja školskim sustavom.

KLJUČNE RIJEČI: Zavod (za unapređivanje školstva), vizija, znanstveno-istraživački i stručni projekti, savjetodavna funkcija, prosvjetni inspektori i školski savjetnici

Uvodne napomene

U ovom sam se radu koristio studijem dokumentacije (zakona o prosvjetno-pedagoškoj službi, izvješćima o stanju hrvatskog školstva, uredbama i ukazima nadležnog Ministarstva ...; vidjeti korištene izvore) kako bih na transparentan način ukazao na najvažnije aspekte promjena u obrazovnoj politici razvoja jednog segmenta – Zavoda za unapređivanje školstva RH. Ovaj Prijedlog razvoja Zavoda prihvaćen je na petoj sjednici Prosvjetnog vijeća Ministarstva prosvjete i športa 04. studenoga 2000. god. i od tada do danas nije dobio potrebitu suglasnost od Vlade i Sabora RH. Čvrsto sam uvjeren da osnovne ideje u ovom materijalu imaju svoju znanstveno-metodologijsku osnovu kao i onu komparativnu (u odnosu na druge europske zemlje), tj. sve uvjete za skoro realizaciju toliko željenih promjena našeg školskog sustava.

Vlada Republike Hrvatske je odgoj i obrazovanje u svom programu prepoznala kao strateški prioritet u ukupnom razvoju hrvatskoga društva. Na temelju toga Prosvjetno vijeće Ministarstva prosvjete i športa izradilo je materijal "Osnova za ustroj školstva Republike Hrvatske", kojim započinju značajne promjene ukupnog sustava odgoja i obrazovanja.

Dakle, Republika Hrvatska se nalazi pred izradom strategije razvoja obrazovanja, osmišljavanjem novoga obrazovnog sustava i preobrazbom školstva. Sada je zaista vrijeme da se utvrdi i koncepcija prosvjetno-pedagoške službe, da se precizira kakva nam služba treba, hoće li biti samostalna kao Zavod za školstvo poput drugih zavoda ili instituta u Hrvatskoj. Potrebno je najprije utvrditi što sve treba takvoj službi (uvjeti, kadrovi, oprema, sredstva i dr.) a zatim stvoriti uvjete za reorganizaciju. Programsko osamostaljenje, kadrovska ekipiranost i decentralizacija tri su nužna preduvjeta uz koje bi budući Zavod za unapređivanje školstva mogao postati ključnom institucijom za preobrazbu i unapređivanje hrvatske škole.

Zavod je strateški važna institucija ne samo za Ministarstvo prosvjete i športa, on se može shvatiti kao državna ustanova prioritetno zadužena za pomoć u izradi i provedbi prosvjetne politike. U sklopu programa rada Ministarstva prosvjete i športa za 2001. godinu, između strateških dokumenata za promjenu, navodi se i definiranje svrhe, zadaća i pretpostavki za uspostavljanje stručno-razvojne službe, odvojene od upravne funkcije ministarstva. Radi ostvarenja

navedenog, u ovoj će se godini izraditi nacrt Zakona o prosvjetno-pedagoškoj službi ili nacrt Zakona o Zavodu za školstvo, kojim bi se regulirao rad Zavoda za školstvo u novim uvjetima.

1. Svrha zavoda i zadaci njegovih djelatnika

Temeljna je svrha Zavoda da pridonosi razvoju odgoja i obrazovanja u pružanju sustavne stručne pomoći prosvjetnim djelatnicima u unapređivanju procesa obrazovanja (formalnog i neformalnog), što će omogućiti kvalitetno obrazovanje i osigurati društvu ubrzani razvitak. Dakle, Zavod daje snažnu potporu unapređivanju rada sustava odgoja i obrazovanja na razini cijele države.

Temeljni zadaci Zavoda:

a) kreiranje analitičkih podloga i prijedloga za vođenje obrazovne politike, koncepcije, sustava i ustroja predškolskog odgoja, osnovnog odgoja i obrazovanja, srednjega općeg i strukovnog obrazovanja te ustroja i obrazovanja odraslih.

b) izrada pedagoških standarda, normativa te koordiniranje u izradi metodologije, a kasnije i izrade novih nastavnih planova i programa, što iziskuje određivanje prioriteta, nositelja - vanjske suradnike i rokove realizacije u suradnji s Centrom za istraživanje odgoja i obrazovanja pri Institutu za društvena istraživanja,

c) stručno usavršavanje i napredovanje prosvjetnih djelatnika, dodiplomsko i cjeloživotno obrazovanje nastavnika strukovnih predmeta i usavršavanje ravnatelja.

Dakle, osnovna zadaća Zavoda za unapređivanje školstva je obavljanje stručnih poslova razvoja, praćenja i vrednovanja školskog sustava. Obavljanje tih poslova podrazumijeva i ništa manje zahtjevne druge zadatke svakoga pojedinog savjetnika, kao što su:

- koordinacija pri izradi prijedloga nastavnih planova i programa, analiza i ocjena ostvarivanja programa s prijedlozima za njihovo poboljšanje, određivanje prioriteta i rokova realizacije;

- praćenje izvođenja nastave i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada i stjecanja izobrazbe te pružanje instruktivno-pedagoške pomoći;

- pomoć u ustroju i provedbi uvođenja vježbenika a nastavni rad, ustroj i provedba stručnih ispita odgojitelja, učitelja, nastavnika i stručnih suradnika

- koordinacija i provedba poslova stručnog usavršavanja djelatnika u odgoju i obrazovanju;

- praćenje i pružanje stručne instruktivno-pedagoške pomoći u školovanju etničkih i nacionalnih manjina
  - vanjska valorizacija rada učenika, nastavnika i škola;
  - obrazovanje ravnatelja odnosno upravljačkih profila u školskim ustanovama;
  - poticanje regionalne specifičnosti, pluralizma ideja i alternativnih programa;
  - izrada nacrtu prijedloga stručno pedagoških standarda i normativa nastavnih sredstava i opreme;
  - rad s nadarenim učenicima u suradnji s Centrom za istraživanje odgoja i obrazovanja;
  - pružanje instruktivno pedagoške pomoći u školovanju djece i mladeži s teškoćama u razvoju;
  - koordinacija poslova u svezi s natjecanjima učenika;
  - izmjena i dopuna postojećih udžbenika i iniciranje izrade novih;
  - stručna potpora školovanju djece i hrvatskih građana u inozemstvu;
  - suradnja sa strukovnim udrugama, fakultetima, komorama, gospodarskim subjektima i dr. glede organizacije dopunskog pedagoško-psihološkog obrazovanja i podizanja kvalitete razvoja škole i cjeloživotnog obrazovanja;
  - praćenje, ocjenjivanje i predlaganje promaknuća učitelja i stručnih suradnika;
  - izrada i izdavanje kataloga znanja, provedba matura i završnih ispita.
- Konačno, iako ne i posljednji po važnosti, su zadaci:
- povezivanje s bibliotečnim sustavima izvan Zavoda
  - bibliografsko-kataloški opis za automatsku obradu podataka
  - izrada informacijskog sustava Zavoda te uključivanje svih djelatnika preko računalne mreže u informacijske sustave
  - suradnja s Prosvjetnim vijećem u smislu pomoći u izradi i provedbi koncepcije preobrazbe svih podsustava školstva
  - izrada podzakonskih akata za evaluaciju uspjeha učenika u školama.
- Svi nabrojani poslovi Zavoda mogu se grupirati u sljedeće temeljne zadatke:
1. izrada nastavnih kurikuluma i praćenje njihova ostvarivanja
  2. suradnja s Centrom za istraživanje odgoja i obrazovanja, u smislu istraživačkih projekata (izrada metodologije kurikuluma, fundamentalnih istraživanja i razvoja iz područja odgoja i obrazovanja). (Fundamentalna istraživanja iz područja odgoja i obrazovanja bila bi u ingerenciji Centra za

istraživanje odgoja i obrazovanja, a razvojno-stručna istraživanja u cilju unapređivanja odgoja i obrazovanja u ingerenciji Zavoda za unapređivanje školstva. Izrada metodologije kurikulumu bi bila u zajedničkom projektu Centra i Zavoda.)

3. stručno usavršavanje i napredovanje prosvjetnih djelatnika

4. savjetodavni rad

5. poticanje kvalitetnijeg rada školskih ustanova

6. razvojno-istraživački rad

7. suradnja s europskim institucijama i fondovima s ciljem prilagodbe našeg sustava odgoja i obrazovanja europskim modelima i pridruživanja Europi slobodnog tržišta ideja, rada i kapitala

8. suradnja sa županijskim uredima za prosvjetu, kulturu, informiranje, šport i tehničku kulturu

9. suradnja s fakultetima, komorama, institucijama, poslodavcima, sindikatima, udrugama i zajednicama koje se bave odgojem i obrazovanjem

10. suradnja s Andragoškim centrom

11. suradnja s Državnim zavodom za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži

12. suradnja s Hrvatskim pedagoško-književnim zborom

13. suradnja s Hrvatskim školskim muzejom.

2. Sadašnje stanje

Zavod za unapređivanje školstva obavlja stručne poslove praćenja, nadziranja, unapređivanja i razvoja školskog sustava iz djelokruga Ministarstva.

Uz brojne teškoće, Zavod i dalje djelomično uspijeva analizirati i ocjenjivati prijedloge nastavnih planova i programa, pratiti njihovo ostvarivanje, predlagati poboljšanja, pratiti i nadzirati izvođenje nastave i drugih oblika odgojnog rada i stjecanja naobrazbe, koordinirati poslove u vezi s učeničkim natjecanjima, pružati stručnu instruktivno-pedagošku pomoć, sudjelovati u organizaciji i provedbi uvođenja vježbenika u nastavni rad, obavljati i koordinirati poslove u vezi sa stručnim usavršavanjem i polaganjem stručnih ispita odgojitelja, učitelja, nastavnika i stručnih suradnika, provoditi stručno-pedagoški nadzor, organizirati i provoditi stručno-razvojna pedagoška istraživanja, izrađivati nacрте prijedloga stručno-pedagoških normativa nastavnih sredstava i opreme, pratiti i nadzirati stručnu uporabu udžbenika, pratiti rad i pružati instruktivno-pedagošku pomoć u školovanju djece i mladeži

s teškoćama u razvoju te obavljati i druge stručne poslove u unapređivanju i razvoju školskog sustava uz ogromnu opterećenost savjetnika/nadzornika.

Posljednjim preustrojem Zavoda (svibanj 2000. godine) formirana su četiri odjela: Odjel za istraživanje, razvoj i izdavačku djelatnost, Odjel za opće i posebne programe, Odjel za strukovno i umjetničko školstvo i Odjel za predškolske, osnovnoškolske i gimnazijske programe, a ustrojeno je i šest odsjeka stručno-pedagoškog nadzora u Zagrebu i u područnim jedinicama u Osijeku, Rijeci, Splitu, Varaždinu i Zadru.

Zavod trenutačno ima 74 savjetnika/nadzornika (1990. godine imao ih je 358) i osam administrativno-tehničkih djelatnika. Osim stalno zaposlenih savjetnika i nadzornika, Zavod za obavljanje programskih zadataka za koje nema odgovarajućih stručnjaka angažira veći broj vanjskih suradnika.

S opisanim kadrovskim potencijalom, Zavod stručno opslužuje cijeli hrvatski školski sustav, što objektivno nije moguće pa se bez pretjerivanja može konstatirati da je sadašnje (kadrovsko) stanje Zavoda neodrživo i da neodgodivo iziskuje promjene.

Prijašnje pogrešne odluke o drastičnom smanjenju broja savjetnika i nadzornika te ukidanju Zavoda za školstvo krajem 1994. godine, samo su djelomično ispravljene ponovnim osnivanjem Zavoda 1998. godine. Naime, ni približno nije usklađen njegov personalni potencijal (broj i struktura zaposlenih) sa zadacima koje su pred njega postavljene i koje bi Zavod trebao ostvarivati.

Temeljne teškoće u radu Zavoda ogledaju se u izrazitom pomanjkanju savjetnika odgovarajućih struka i zanimanja, u neodgovarajućim prostornim i materijalno-tehničkim uvjetima rada te u nedovoljnoj približenosti savjetnika nekim hrvatskim područjima i odgojno-obrazovnim ustanovama (npr. dubrovačkom, istarskom, ličkom, virovitičkom, bjelovarskom i drugima).

Teškoće u radu savjetnika su njihovo preopterećenje zadacima iz vrlo različitih obrazovnih područja i zastupljenost za pojedina obrazovna područja s obzirom na to da su za vođenje npr. pojedinih strukovnih obrazovnih područja zaduženi predmetni savjetnici (profesori sociologije, matematike, tjelesne i zdravstvene kulture itd.).

Sve upućuje na to da je potrebno Zavod reorganizirati, stručno osamostaliti, kadrovski i materijalno ojačati, racionalnije i djelotvornije ustrojiti.

3. Vizija novog zavoda

Novi Zavod trebao bi postati visokostručna, moderna, samostalna, utjecajna, dobro ekipirana i učinkovita institucija koja se brine za kvalitativno unapređivanje hrvatskog školstva, za stručnu izobrazbu i usavršavanje njegovih djelatnika.

Zavod bi i ubuduće (barem u prijelaznom periodu u 2002. god.) bio povezan s Ministarstvom prosvjete i športa, kao i dosad, kao njegova logistika i važan oslonac, ali bi samostalno odlučivao o programu i radu, kadrovskim problemima i zapošljavanju. Ni u kom slučaju Zavod ne bi smio biti izvan državnoga proračuna jer bi to značilo novo ukidanje Zavoda. U tom bi smislu i naziv institucije trebalo promijeniti u Državni zavod za školstvo ili Državni zavod za obrazovanje ili Zavod za školstvo Republike Hrvatske. Nema promjene u odgoju i obrazovanju bez modernog i stručno koncipiranog Zavoda za školstvo koji bi trebao postati središnja stručno-razvojna ustanova školskog sustava u cjelini i svojevrсни generator promjena u školstvu.

Teritorijalna organizacija Zavoda predviđa da savjetnici budu locirani i u sjedištima izvan Zagreba, u Bjelovaru, Dubrovniku; Gospiću (Senju), Osijeku; Pazinu (Puli), Rijeci; Slavanskom Brodu, Splitu, Varaždinu i Zadru kako bi prostorno bili bliski i na raspolaganju neposrednom radu odgojno-obrazovnih ustanova i drugih korisnika. Dakle, uz pet postojećih područnih jedinica (Osijek, Rijeka, Split, Zadar i Varaždin) nove bi područne jedinice bile: Dubrovnik, Gospić, Pazin i Slavonski Brod.

3.1. Kadrovi

Poslove i zadatke iz djelatnosti Zavoda obavljaju savjetnici. Termin nadzornik ne bi trebao biti u uporabi. Posebnim aktom propisuje se vrsta stručne spreme i drugi uvjeti za savjetnika koji bi mogao obavljati poslove iz djelatnosti Zavoda. Savjetnik u Zavodu je stručnjak s visokom stručnom spremom i odgovarajućim radnim stažom u struci, mora imati iskustvo u odgojno-obrazovnom radu, stručne radove; mora, dakle, biti istaknut i priznat stručnjak. Savjetnik ne može više biti tzv. "opći savjetnik", "stručnjak" za više različitih i raznovrsnih poslova. Savjetnik treba biti samo za određenu znanstveno-nastavnu disciplinu, odgojno područje, organizaciju sustava, organizaciju rada u odgojno-obrazovnim organizacijama. On više nije "prosvjetar" koji prosvjećuje, nego stručnjak s autoritetom znanja za određeno područje rada u Zavodu.

Zajedničke poslove u Zavodu obavljaju: lektor, prevoditelj, poslovni tajnik, evidentičar akreditiva i urudžbeni zapisničar, domar, portir i čistač poslovnih prostorija. Zavod samostalno raspisuje natječaj, odabire i postavlja djelatnike Zavoda.

Financijsko i materijalno poslovanje Zavoda, upravne i pravne poslove obavljaju posebne službe.

U ostvarivanju programskih zadataka Zavod angažira i vanjske suradnike koji ispunjavaju uvjete za savjetnika.

Uzimajući u obzir sve funkcije zavoda i opseg programa rada, u Zavodu bi trebalo raditi ukupno 198 savjetnika. Osim savjetnika, Zavodu je za rad potrebno još 13 rukovoditelja različita ranga i 12 namještenika za administrativne i tehničko-pomoćne poslove. Dakle, ukupno 223 izvršitelja.

Ovo je optimalan broj djelatnika Zavoda, a pri njegovoj izradi polazilose od sljedećih kriterija:

1. Republika Hrvatska nema pedagoškog instituta koji bi se trebao baviti stalnim i sustavnim praćenjem razvoja školstva (razvojem predškolskog odgoja, osnovnog i srednjeg obrazovanja redovitih učenika, osnovnog i srednjeg obrazovanja darovitih učenika i učenika s teškoćama u razvoju, osnovnog i srednjeg obrazovanja odraslih osoba te domskog odgoja). Kako bi se nadoknadila ta manjkavost, Zavod za unapređivanje školstva prioritetno mora kadrovski ojačati svoje ustrojbene jedinice.

2. savjetodavna služba Zavoda mora, kao i u drugim državama, biti približena neposrednom radu odgojno-obrazovnih ustanova i tvrtki. Ona taj zahtjev može ispunjavati samo uz uvjet da sjedište većeg broja savjetnika bude locirano izvan Zagreba, tj. po županijama ili regijama.

3. Zavod za unapređivanje školstva mora, ako želi kompetentno pratiti stanje i usmjeravati razvoj odgoja i obrazovanja, sve stupnjeve odgoja i obrazovanja i sve programske putove "pokriti" mjerodavnim savjetnicima.

4. Jedinstvena strategija promjene prosvjetne politike mora povezivati sve sastavnice društva u provedbi cjeloživotnog obrazovanja. Zavod treba biti spona između ostvarivanja praktičnih zahtjeva školstva, drugih neformalnih oblika obrazovanja ičlanica sveučilišta koje izravno rade na ostvarenju projekta "društvo koje uči".

Na temelju prijedloga ukupnog broja djelatnika u Zavodu, potrebno je izraditi sistematizaciju poslova djelatnika Zavoda po skupinama poslova, odjelima i odsjecima te lokacijama. Treba normativno regulirati djelatnosti Zavoda. Većina sredstava za rad Zavoda i u budućnosti se mora osiguravati iz državnoga proračuna. Dio prihoda Zavod bi dobivao prodajom svojih usluga na

tržištu ili apliciranjem na međunarodnim namjenskim fondovima pri čemu bi se ta sredstva namjenjivala poboljšanju materijalnih uvjeta. Iz tržnih sredstava osiguravalo bi se pet do deset posto sredstava, a ostala sredstva osigurala bi se iz državnog proračuna.

4. Razvojno pedagoška služba i zavod za školstvo

Prosvjetno-pedagoške službe djeluju u svim zemljama kao posebno organizirani dio obazovnog sustava. Razvojno pedagoške službe pri školama, školski odbori, zavodi i/ili instituti za razvoj, istraživanje i planiranje obrazovanja bave se diljem svijeta poslovima unapređivanja odnosno savjetodavnim poslovima. Temeljna zadaća svake stručno-razvojne službe koja za svoj prioritet rada ima poboljšanje mikro i makro sustava odgoja i obrazovanja je unapređivanje školskog sustava. Stručne službe u svim europskim zemljama državne su institucije u (ne)izravnoj ingerenciji vlade, neovisno o tome da li su državne službe, da li su formirane u jedinicama lokalne samouprave ili pak rade pri školama te imaju "tri prioriteta: kvalitete, pravednosti i djelotvornosti" (L. Stoll i D. Fink, str. 26.). Prosvjetno-pedagoška služba u demokratskim zemljama ima savjetodavnu, stručno inovacijsku, evaluacijsku, plansku i programsku funkciju pa je izravno uključena u sve oblike stručnog usavršavanja prosvjetnih djelatnika. Najnovija stremljenja Ministarstva prosvjete i športa idu za europskim tendencijama, naime, da takve službe intenziviraju svoj rad u izradi nacionalnog kurikuluma. Dimenzioniranje stručnih službi (i onih u školama) polazi od toga da bi savjetodavnu zadaću mogli kvalitetno obavljati jedan do dva savjetnika (na različitim razinama stručno-pedagoške službe) na stotinu prosvjetnih djelatnika. Osnovna je pretpostavka da za sve promjene u radu tih službi nema subordiniranog mehanizma u zahtjevu za promjenama, već da iste budu inicirane iz same školske prakse i iskustva.

Zaključak

Nema promjena u odgoju i obrazovanju bez novoga, modernoga i stručnoga Zavoda za unapređivanje školstva. To podrazumijeva: jedinstveni Zavod, jedan moderni program (sadržaj) rada, vrednovanje programa i primjerenu cijenu usluga, novu unutarnju organizaciju i razgraničenje s drugim

službama, kadrovski stručno popunjen Zavod, novi stil i metodologiju upravljanja, racionalniji i kvalitetniji rad. Zavod mora sačuvati i razvijati svoju temeljnu funkciju savjetodavne službe za unapređivanje školstva. Bez kadrovske ekipiranosti stručno-razvojnih službi u školama i u samom Zavodu za unapređivanje školstva sve bi željene promjene u prosvjeti mogle biti samo nepotrebno prolongirane i bez dobre "logistike" neučinkovito realizirane. Vjerujemo da će u sljedećoj godini kadrovske "racionalizacije" - restrikcije u zapošljavanju, konačno biti otklonjene, a da su u ovoj godini s brojnim dokumentima Prosvjetnog vijeća Ministarstva prosvjete i športa stvorene pretpostavke za toliko željene promjene u svim podsustavima školstva.

Literatura

- ANALIZA I OCJENA RADA MINISTARSTVA PROSVJETE I ŠPORTA (2000):
Zagreb.
- IZVJEŠĆE O HRVATSKOM ŠKOLSTVU (2000), Zavod za unapređivanje
školstva.
- LUI, O., ZEKANOVIĆ, N. (1993): *Priručnik za nastavnike odgojno-
obrazovnih ustanova*, Zagreb, Znamen.
- POSLOVNI NAČRT ZAVODA RS ZA ŠOLSTVO (1999), Zavod RS za školstvo,
Ljubljana.
- STOLL, L., FINK, D. (2000): *Mijenjajmo naše škole*, Zagreb, Educa.
- TIHI, V., LJUBIĆ, Z. (1997): *Zakon o stručno-pedagoškom nadzoru*
(komentar-prilozi), Zagreb, Glossa.
- UKAZ O PROGLAŠENJU ZAKONA O PROSVJETNO-PEDAGOŠKOJ
SLUŽBI U SOCIJALISTIČKOJ REPUBLICI HRVATSKOJ (1966):
Narodne novine, br. 1.
- UREDBA O UNUTARNJEM USTROJSTVU MINISTARSTVA PROSVJETE
I ŠPORTA (2000), *Narodne novine*, broj 43.
- VRGOČ, H. (1990): Konceptijske osnove organizacije, rada i financiranja
Zavoda za unapređivanje odgoja i obrazovanja SR Hrvatske, *Život i
škola*, br. 1.
- VRGOČ, H. (1991): Ustrojstvo Ministarstva prosvjete i kulture i Zavoda za
školstvo, *Život i škola*, 40. god., br. 1.
- VRGOČ, H. (1999): Prosvjetno-pedagoška služba, u knjizi (ur.
Mijatović, A.): *Osnove suvremene pedagogije*, Zagreb, Hrvatski
pedagoško-književni zbor.

ZAKON O PROSVJETNO-PEDAGOŠKOJ SLUŽBI (1976): *Prosvjetni vjesnik*, br. 5.

ZAKON O PROSVJETNO-PEDAGOŠKOJ SLUŽBI (1986): *Prosvjetni vjesnik*, br. 4.

Zlatko Miliša: ENVISIONING THE DEVELOPMENT
OF THE CROATIAN BOARD FOR SCHOOLS

S u m m a r y

The Croatian Board for Schools has to retain and develop its basic advise-giving function for the advancement of the school system. Otherwise the board would be taking upon itself surveillance and education inspecting chores which cannot be allowed within the process of democratizing education. The necessary precondition for this is that new employees are engaged alongside the policy of decentralizing regional departments which up to now have been unjustifiably minimized. The board must not be (only) a transmission of the educational policy of the Ministry of Education and Sports. In the future it would have to be a wholly independent institution but today efforts must be made to enable it to independently elaborate programmatic aims and wholly autonomously define projects of significance for the advancement of the educational policy of Croatian society.

KEY WORDS: the Board for the advancement of education, vision, scientific and professional projects, advise-giving, surveillance functions of school inspectors and educational advisors